

مروری بر بازارهای بیمه در قاره آسیا

تهیه و تنظیم: مهدی نم‌الحسینی

مقدمه

این گزارش، تحلیلی راجع به ۱۲ بازار بیمه در جنوب، جنوب شرقی و شرق آسیا ارائه می‌دهد. این مجموعه شامل کشورهای ژاپن، کره جنوبی، چین، تایوان، هنگ کنگ، هند، مالزی، تایلند، سنگاپور، اندونزی، فیلیپین و ویتنام است. گزارش مذکور قاره اقیانوسیه، خاورمیانه و تعدادی دیگر از کشورهای آسیایی را که بازارهای بیمه نسبتاً کوچکی دارند، شامل نمی‌شود. در این مطالعه با در نظر گرفتن عمده موارد اختلاف راجع به سطوح توسعه در این مجموعه شامل یازده کشور آسیایی و ژاپن تمایز قایل می‌شویم. در سال ۱۹۹۷ مجموعه یازده کشور آسیایی به همراه ژاپن بیش از ۵۵ درصد از جمعیت جهان را در بر داشته‌اند در صورتی که از نقطه نظر اقتصادی، اهمیت منطقه با ۲۳ درصد سهم از تولید ناخالص داخلی (GDP) جهان بسیار کمتر از این است. به بیان دیگر ۱۲ کشور

مزبور با داشتن بیش از نیمی از جمعیت جهان، کمتر از ربع GDP در جهان را تولید می‌کنند.

در این سال سهم عمده GDP تولید شده در آسیا با بیش از ۵۷ درصد در اختیار ژاپن است. در خصوص بیمه، آسیا به ترتیب ۱۵ و ۳۸ درصد حق بیمه های مستقیم ناخالص غیرزندگی و زندگی جهان را داراست. که از این ارقام به ترتیب بالغ بر ۷۴ و ۸۳ درصد از فعالیت در بازارهای غیرزندگی و زندگی مربوط به ژاپن است و این کشور به عنوان دومین بازار بزرگ بیمه ای پس از امریکا در رده بندی جهانی مطرح است.

در ۱۲ کشور مورد بررسی ۹۶۰ بیمه گر فعال وجود دارد که دوسوم این تعداد، بیمه گران غیرزندگی هستند. بازارها در کشورهای هند، ویتنام و چین شدیداً متمرکز هستند در صورتی که کشورهای هنگ کنگ، مالزی، سنگاپور و اندونزی با دارا بودن تعداد زیادی از بیمه گران کوچک، بازاری به شدت مجزا و منفک دارند.

در سال ۱۹۹۷ شرکت های خارجی ۶/۸ درصد حق بیمه های غیرزندگی و ۶/۲ درصد حق بیمه های زندگی آسیا را تولید کرده‌اند و بخش عمده سهم شان را در بازار کشورهای هنگ کنگ، سنگاپور، تایلند، فیلیپین و

سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۵ بازارهای غیرزندگی در مجموعه ۱۱ کشور آسیایی مورد مطالعه از متوسط نرخ رشد واقعی ۷ درصد برخوردار شدند. در مورد بیمه‌های زندگی نرخ رشدی حدود ۸ درصد پیش‌بینی شده است.

بزرگی و تعدد بازارها

در سال ۱۹۹۷ مجموع حق بیمه‌های ۱۲ بازار مورد بررسی در آسیا بالغ بر ۶۰۰ میلیارد دلار است که این رقم معادل ۲۹ درصد حق بیمه‌های بازار جهانی در این سال است. حجم حق بیمه‌های غیرزندگی و زندگی بازارهای مذکور در این سال به ترتیب ۱۳۷ و ۴۷۰ میلیارد دلار بوده است که این ارقام به ترتیب ۱۵ و ۳۸ درصد حق بیمه‌های بازار جهانی را تشکیل می‌دهد.

به طور کلی سهم قاره آسیا از حق بیمه‌های زندگی بازار جهان بیشتر از سهم ۲۳ درصدی این قاره از تولید ناخالص داخلی (GDP) جهان است. در مقابل، سهم آسیا از حق بیمه‌های غیرزندگی جهان به طور چشمگیری کاهش یافته و کمتر از سهم این قاره از GDP جهانی است. ژاپن بزرگ‌ترین سهم را از مجموع حق بیمه‌های آسیا دارد. طبق ارقام جدول ۱ این کشور با ۷۴ درصد سهم از

اندونزی کسب کرده اند. قبل از شروع بحران اقتصادی و مالی، اکثر بازارهای بیمه آسیا، رشد چشمگیری را تجربه کرده اند. به طوری که بین سال‌های ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۷ بازارهای بیمه غیرزندگی و زندگی در مجموعه ۱۱ کشور آسیایی (به استثنای ژاپن) با متوسط نرخ رشد واقعی در حدود ۱۳ درصد از وضعیت مناسبی برخوردار بوده اند. در این زمینه به طور خاص بازارهای بیمه زندگی در چین، اندونزی و سنگاپور با نرخ‌های رشد متجاوز از ۲۰ درصد نقش برجسته‌ای را ایفا کردند. به هر حال به دنبال کاهش ارزش پول تایلند در جولای ۱۹۹۷، اکثر کشورهای این منطقه دچار بحران اقتصادی و مالی بی‌سابقه‌ای شدند. این نابسامانی در بازار باعث شد که بیمه‌گران با کاهش شدید حجم حق بیمه (به عنوان مثال بیش از ۲۰ درصد کاهش در بیمه غیرزندگی تایلند در سال ۱۹۹۸)، تحلیل شدید ارقام ترانزنامه و در نتیجه کاهش ارزش مبادله‌داری‌ها و افزایش نسبت‌های خسارت مواجه شوند.

هم‌اکنون اقتصاد کشورهای آسیایی از رکود خارج شده و در حال بازگشت به یک رشد مناسب و پویاست. بنابراین انتظار می‌رود بین

بزرگ‌ترین بازارهای بیمه‌ای در جهان در مکان ششم و در آسیا در مکان دوم قرار دارد. سهم این کشور از حق بیمه‌های غیرزندگی و زندگی در مجموعه کشورهای مورد بررسی به ترتیب ۱۰ و ۹ درصد است. چین و هند به عنوان دو کشور پرجمعیت سهم عمده‌ای در بازارهای بیمه آسیا کسب نکرده‌اند. به عنوان مثال مجموع حق بیمه‌های این دو کشور هنوز به میزان قابل توجهی کمتر از حق بیمه‌های کشور سوئیس است.

به علاوه سهم هریک از کشورهای چین و هند در بازار بیمه آسیا کمتر از سهم این دو کشور از تولید ناخالص داخلی این قاره است که علت این امر نوپا بودن صنعت بیمه در کشورهای مزبور است. اقتصادهای نوظهور در کشورهای جنوب شرقی آسیا (مالزی، اندونزی، تایلند، فیلیپین و ویتنام) مجموعاً با سهمی برابر ۴ درصد از بیمه‌های غیرزندگی و یک درصد از بیمه‌های زندگی تنها درصد کوچکی از فعالیت‌های بیمه‌ای آسیا را در اختیار دارند.

جدول ۲ چگونگی توزیع حق بیمه و نفوذ بیمه را در بازارهای بیمه آسیا نشان می‌دهد. طبق ارقام این جدول در حالی که ژاپن یکی از بزرگ‌ترین بازارهای بیمه‌ای جهان را دارد، صنعت بیمه در چین، هند و ویتنام هم چنان دوران آغازین رشد خود را سپری می‌کند.

بیمه‌های غیرزندگی و ۸۳ درصد سهم از بیمه‌های زندگی قاره آسیا، بخش عمده‌ای از فعالیت بیمه در این قاره را عهده دار است.

جدول ۱. چگونگی توزیع حق بیمه در قاره آسیا - سال ۱۹۹۷

کشور	درصد سهم از بیمه‌های غیرزندگی	درصد سهم از بیمه‌های زندگی
ژاپن	۷۴	۸۳
چین	۴	۲
هند	۲	۱
بازارهای نوظهور در جنوب شرقی آسیا ^(۱)	۴	۱
هنگ کنگ، کره جنوبی، سنگاپور، تایوان	۱۶	۱۳
جمع کل	۱۰۰	۱۰۰

Sigma, No. 5/ 1999

منبع:

۱. مالزی، اندونزی، تایلند، فیلیپین و ویتنام

چهار کشور هنگ کنگ، کره جنوبی، سنگاپور و تایوان حدود ۱۶ درصد از حق بیمه‌های غیرزندگی و ۱۳ درصد از حق بیمه‌های زندگی را در مجموعه کشورهای مورد بررسی تولید کرده‌اند. کره جنوبی در رده بندی

جدول ۲. حق بیمه و نفوذ بیمه در کشورهای منتخب آسیا - سال ۱۹۹۷

نام کشور	حق بیمه های ناخالص مستقیم - میلیون دلار			درصد نفوذ بیمه		
	غیرزندگی	زندگی	جمع	درصد سهم	غیرزندگی	زندگی
چین	۵۸۷۲	۷۵۵۷	۱۳۴۲۹	۲/۲	۰/۶۴	۰/۸۲
هنگ کنگ	۱۹۴۵	۴۲۰۲	۶۱۴۷	۱/۰	۱/۱۲	۲/۴۳
هند	۲۰۷۴	۵۱۶۱	۷۲۳۵	۱/۲	۰/۵۶	۱/۳۹
اندونزی	۱۳۸۴	۱۲۴۸	۲۶۳۲	۰/۴	۰/۶۵	۰/۵۸
ژاپن	۱۰۱۲۷۷	۳۸۹۳۵۰	۴۹۰۶۲۷	۸۰/۷	۲/۴۵	۹/۴۲
مالزی	۲۱۶۲	۲۱۴۶	۴۳۰۸	۰/۷	۲/۱۹	۲/۱۸
فیلیپین	۶۷۰	۵۸۸	۱۲۵۸	۰/۲	۰/۸۰	۰/۷۱
سنگاپور	۱۲۶۵	۳۶۹۹	۴۹۶۴	۰/۸	۱/۳۱	۳/۸۳
کره جنوبی	۱۳۹۳۵	۴۲۷۳۸	۵۶۶۷۳	۹/۳	۳/۷۹	۱۱/۶۳
تایوان	۴۷۹۰	۱۲۴۶۸	۱۷۲۵۸	۲/۸	۱/۶۹	۴/۴۰
تایلند	۱۵۹۲	۱۵۸۷	۳۱۷۹	۰/۵	۱/۲۲	۱/۲۲
ویتنام	۱۱۶	۰	۱۱۶	۰/۰	۰/۴۶	۰
جمع	۱۳۷۰۸۲	۴۷۰۷۴۴	۶۰۷۸۲۶	۱۰۰/۰	—	—

وضعیت بیمه گران آسیایی

در ۱۲ کشور آسیایی مورد بررسی حدود ۹۶۰ بیمه گر فعال وجود دارد. از این تعداد تقریباً ۶۵۰ بیمه گر در بخش غیرزندگی و ۳۱۰ بیمه گر در بخش زندگی فعال هستند. این رقم، شعب بیمه گران خارجی منطقه را نیز شامل می شود.

در صورتی که بازارها به خصوص در بخش غیرزندگی در هند، ویتنام و چین تا حد

زیادی متمرکز است. بازارهای هنگ کنگ، مالزی و سنگاپور شدیداً مجزا، منفک و دارای تنوع بیمه گر هستند که این امر نمودی از تنوع بازار در کشورهای مزبور است. جدول ۳ تمرکز بازارهای بیمه را در کشورهای مورد بررسی در سال ۱۹۹۷ نشان می دهد.

جدول ۳. تمرکز بازارهای بیمه کشورهای آسیایی - سال ۱۹۹۷

کشور	تعداد کل بیمه گران غیرزندگی	درصد سهم	تعداد کل بیمه گران زندگی	درصد سهم	جمع کل بیمه گران	درصد سهم
هند	۵	۰/۸	۱	۰/۳	۶	۰/۶
ویتنام	۸	۱/۲	—	—	۸	۰/۸
چین	۱۳	۲/۰	۸	۲/۶	۲۱	۲/۲
کره جنوبی	۱۶	۲/۵	۳۳	۱۰/۵	۴۹	۵/۱
ژاپن	۵۷	۸/۸	۴۴	۱۴/۱	۱۰۱	۱۰/۵
تایوان	۲۸	۴/۳	۳۱	۹/۹	۵۹	۶/۱
تایلند (۱۹۹۶)	۶۱	۹/۴	۱۳	۴/۱	۷۴	۷/۷
اندونزی	۱۰۵	۱۶/۲	۶۰	۱۹/۲	۱۶۵	۱۷/۲
فیلیپین	۱۰۵	۱۶/۲	۳۶	۱۱/۵	۱۴۱	۱۴/۷
سنگاپور	۵۳	۸/۲	۱۴	۴/۵	۶۷	۷/۰
مالزی	۵۳	۸/۲	۱۸	۵/۷	۷۱	۷/۴
هنگ کنگ	۱۴۴	۲۲/۲	۵۵	۱۷/۶	۱۹۹	۲۰/۷
جمع	۶۴۸	۱۰۰/۰	۳۱۳	۱۰۰/۰	۹۶۱	۱۰۰/۰

جدول ۱-۳. تمرکز بازارهای بیمه غیرزندگی در آسیا - سال ۱۹۹۷

کشور	تعداد کل بیمه گران غیرزندگی	درصد سهم پنج بیمه گر پیشرو از بازار کشور	درصد سهم ده بیمه گر پیشرو از بازار کشور
هند	۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
ویتنام	۸	۹۸/۹	۱۰۰/۰
چین	۱۳	۹۸/۵	۱۰۰/۰
کره جنوبی	۱۶	۶۸/۵	۹۲/۴
ژاپن	۵۷	۵۳/۹	۷۹/۴
تایوان	۲۸	۵۲/۲	۷۶/۸
تایلند (۱۹۹۶)	۶۱	۴۲/۳	۵۸/۰
اندونزی	۱۰۵	۳۵/۷	۴۹/۹
فیلیپین	۱۰۵	۳۴/۵	۵۰/۴
سنگاپور	۵۳	۲۸/۵	۴۴/۸
مالزی	۵۳	۲۷/۵	۴۴/۱
هنگ کنگ	۱۴۴	۲۷/۳	۴۲/۶

منبع: Sigma, No. 5, 1999.

جدول ۲-۳. تمرکز بازارهای بیمه زندگی در آسیا - سال ۱۹۹۷

کشور	تعداد کل بیمه گران زندگی	درصد سهم پنج بیمه گر پیشرو از بازار کشور	درصد سهم ده بیمه گر پیشرو از بازار کشور
هند	۱	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
چین	۸	۹۹/۲	۱۰۰/۰
سنگاپور	۱۴	۹۲/۰	۹۸/۹
تایلند (۱۹۹۶)	۱۳	۹۱/۴	۹۹/۰
تایوان	۳۱	۸۲/۸	۹۳/۳
فیلیپین	۳۶	۷۹/۶	۹۲/۰
مالزی	۱۸	۷۳/۶	۹۳/۴
کره جنوبی	۳۳	۷۳/۵	۸۵/۰
اندونزی	۶۰	۶۷/۷	۸۰/۳
ژاپن	۴۴	۶۰/۱	۸۲/۲
هنگ کنگ	۵۵	۵۰/۶	۶۸/۰

منبع: Sigma, No. 5, 1999.

فیلیپین و تایلند نیز می‌شود. سهم بازار پنج بیمه‌گر پیشرو غیرزندگی از ۲۷ درصد در هنگ کنگ و مالزی تا ۴۰ درصد در تایلند تغییر می‌کند.

به منزله یک اصل، بازارهای بیمه زندگی درجه بالاتری از تمرکز بازار را در مقایسه با بخش غیرزندگی نشان می‌دهند. تقریباً در تمام کشورهای آسیایی مورد بررسی در این گزارش سهم بازار پنج بیمه‌گر پیشرو افزون بر ۶۰ درصد است. حتی در هنگ کنگ با فعالیت ۵۵ بیمه‌گر زندگی، پنج بیمه‌گر پیشرو آن اندکی بیش از ۵۰ درصد از حق بیمه‌های بازار را تولید می‌کنند. جدول ۴ دیدگاه دیگری از تعداد زیاد بازارهای بیمه آسیا ارائه می‌دهد. طبق جدول ملاحظه می‌شود که در فیلیپین و اندونزی بیمه‌گران نسبتاً کمی، سهم به ویژه بزرگی از بازار را در اختیار دارند. طبق ارقام جدول، سه چهارم از بیمه‌گران اندونزی هر یک حق بیمه‌ای کمتر از ۱۰ میلیون دلار تولید می‌کنند در حالی که حق بیمه تولیدی هر یک از بیمه‌گران کشورهای هند، کره و تایوان بیشتر از ۱۰ میلیون دلار است.

تمرکز زیاد در بازار هند، چین و ویتنام به مقررات دولتی مربوط می‌شود. در این بازارها اساساً سیاست انحصاری دولت حاکم بوده است. در سال ۱۹۸۶ شرکت بیمه مردم چین (PICC) تنها ارائه‌دهنده بیمه در این کشور معرفی شد. علی‌رغم حتمی بودن وجود رقبای داخلی و خارجی جدید، شرکت PICC هنوز به سهم ۷۰ درصدی خود از بازار می‌بالد.

در بازار هند خدمت‌رسانی را شرکت بیمه زندگی هند (LIC) و شرکت بیمه غیرزندگی هند (GIC)، با چهار شرکت تابعه انجام می‌دهند. هر دو شرکت مذکور مالکیت دولتی دارند. در ویتنام شرکت بیمه با مالکیت دولتی ویتنام (Bao Viet) و شرکت بیمه دولتی ویتنام (Bao Minh) HCM City بیش از ۸۰ درصد بازار بیمه این کشور را در اختیار دارند.

بازارها در کره جنوبی، ژاپن و تایوان نیز نسبتاً متمرکز است. برای مثال پنج شرکت پیشرو در بخش غیرزندگی کشورهای مذکور به ترتیب ۶۸، ۵۴ و ۵۲ درصد سهم از بازار را دارند. در مقابل، بخش بیمه غیرزندگی در کشورهای هنگ کنگ، مالزی و سنگاپور شدیداً مجزا و منفک هستند. در مقیاسی کوچک‌تر این مسأله شامل کشورهای اندونزی،

جدول ۴. تعداد بیمه‌گران غیرزندگی داخلی - سال ۱۹۹۷

کشور	تعداد بیمه‌گران داخلی	متوسط حق بیمه هر بیمه‌گر (میلیون دلار)	درصد بیمه‌گران با حق بیمه‌های ناخالص کمتر از ۱۰ میلیون دلار
چین	۹	۶۵۱	۱۱
هند	۵	۴۳۵	۰
اندونزی	۸۳	۱۴	۷۳
ژاپن	۳۱	۲۷۵۰	۳
کره	۱۳	۱۳۱۶	۰
مالزی	۴۷	۴۹	۹
فیلیپین	۹۹	۶	۸۵
سنگاپور	۳۲	۲۳	۲۸
تایوان	۱۶	۱۳۸	۰
تایلند (۱۹۹۶)	۵۶	۴۰	۲۹

منبع: Sigma, No. 5, 1999. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

بیمه‌گران خارجی در آسیا

گرچه بیمه‌گران خارجی مدت زیادی است در صدد هستند به بازار بیمه آسیا تاخت و تاز کنند ولی قیدهای مطلق و صریحی میزان سهم شان از بازار را محدود کرده است. در سال ۱۹۹۷ تعداد شرکت‌های بیمه خارجی حدود

۳۰ درصد کل بیمه‌گران آسیا را تشکیل داده است. این شرکت‌ها به شکل شرکت‌های ثبت شده در داخل کشور، شرکت‌های با اکثریت سرمایه‌گذاری خارجی و شعب شرکت‌های خارجی فعال هستند. به هرحال، از نظر کل حق بیمه، مجموع سهم آنان کمتر از ۶/۸ درصد در بخش غیرزندگی و ۶/۲ درصد در بخش زندگی است.

غیرزندگی هستند. در این راستا بیمه گران زندگی خارجی سهم قابل توجهی از بازار در کشورهای هنگ کنگ، مالزی، سنگاپور و تایلند را در اختیار دارند.

طبق ارقام جدول ۵، بیمه گران خارجی در کشورهای هنگ کنگ، سنگاپور، تایلند، فیلیپین و اندونزی بیش از همه فعال هستند. هم چنین جدول نشان می دهد که بیمه گران خارجی در بخش زندگی فعال تر از بخش

جدول ۵. مشارکت خارجی در بازارهای بیمه کشورهای آسیایی - سال ۱۹۹۷

درصد سهم بیمه گران خارجی از مجموع حق بیمه ها		تعداد بیمه گران خارجی زندگی			تعداد بیمه گران خارجی غیرزندگی			کشور
زندگی	غیرزندگی	شعب شرکت های خارجی	سرمایه گذاری های مشترک با اکثریت سرمایه خارجی	شرکت های خارجی با اکثریت سرمایه گذاری داخلی	شعب شرکتهای خارجی	سرمایه گذاری های مشترک با اکثریت سرمایه خارجی	شرکت های خارجی با اکثریت سرمایه گذاری داخلی	
۰/۸	۰/۴	۱	۱	۰	۴	۰	۰	چین
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	هند
۲۳/۴	۲۰/۳	۰	۲۲	۰	۰	۲۲	۰	اندونزی
۳/۸	۴/۷	۳	۰	۵	۲۶	۰	۵	ژاپن
۵۷/۶	۹/۶	۴	۰	۰	۶	۰	۲	مالزی
۳۲/۶	۱۳/۶	۲	۰	۰	۶	۰	۷	فیلیپین
۵۲/۵	۵۷/۳	۴	۰	۲	۲۱	۰	۱۲	سنگاپور
۰/۳	۰/۳	۵	۰	۰	۳	۰	۰	کره جنوبی
۲۴/۹	۷/۸	۱۵	۰	۳	۱۲	۰	۲	تایوان
۴۸/۹	۱۷/۷	۱	۰	۰	۵	۰	۱۱	تایلند
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ویتنام